

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Indenrigsministeren (Rode): Den 6te August vedtog Rigsdagen Forslag til Lov om Statsilskud til kommunale Hjelpekasser. At jeg nu, 1¹/₂ Maaned efter, har den Ære at fremsætte et nyt Lovforslag om Statsilskud, er et Vidnesbyrd om de stærke Krav til vort Statssamfund, der stilles ved de overordentlige Tilstande, som hersker i Verden for Tiden. Det første af de to smaa Lovforslag tog Hensyn til de stedfundne Indkaldelser og skulde sikre de indkaldtes Familier mod Nød. Men dette Lovforslag tager Sigte paa hele Samfundstilstanden og gaar ud fra den Betragtning, at den Arbejdsløshed, der i Aar maaske maa befrygtes at opstaa, skyldes Forhold af en saa særegen Karakter, at der er Grund for Samfundet til at gaa til ekstraordinære Forholdsregler i den Anledning. Da Lovforslaget fremsattes i Folketinget, var det formet som et Tillæg til den før af mig omtalte lille Lov. Folketingets Udvalg, som behandlede det, har imidlertid givet det Karakter af en særlig Lov og har gjort nogle Ændringer i Lovforslaget. Det Forhold, som særlig var Genstand for Overvejelse i Folketinget, og hvorved der ogsaa skete en Ændring i Lovforslaget, var Spørgsmaalet om, hvilken Andel henholdsvis Stat og Kommune skulde bære af det særlige Tilskud til Understøttelse til Hjelpekasserne, som her foreslaas. Jeg havde ment, at denne Arbejdsløshed var af en saadan Art, at der var Grund til at lade det hele Samfund bære Hovedparten af Byrden, ganske bortset fra, hvor Arbejdsløsheden lokalt optraadte, idet det ikke var lokale Fænomener, men Samfundsfænomener, der fremkaldte den. Imidlertid stillede i Folketingets Udvalg alle Medlemmer af et stort Parti, som ogsaa udgør en meget anselig Del af dette høje Ting, sig paa det Standpunkt, at det var rimeligere, at Stat og Kommune var lige om Tilskuddet. Jeg maatte for mit Vedkommende mene, at det var meget ønskeligt, at dette Lovforslag ikke gav Anledning til en Partideling indenfor Rigsdagen, men at det fremtraadte som Udtryk for den samlede Rigsdags Opfattelse af det nødvendige i, at det offentlige her ydede ekstraordinær Understøttelse. Det lykkedes ogsaa at forene alle Parter i Folketingets Udvalg og derefter i Folketinget selv om en Ordning, hvorefter Kommunernes og Statens ligelige Deltagelse i Byrden blev modifieret derigennem, at der aabnedes Adgang til paa Finansloven at yde Kom-

muner, hvis Stilling paa Grund af de foreliggende Forhold var særlig vanskelig, et ekstra Tilskud, saaledes at Tilskuddet dog ikke kunde overstige ²/₃ af det Beløb, som Hjelpekassen overhovedet kan komme til at yde i Tilskud. I Folketinget er der yderligere blevet indsat en Bestemmelse, som lyder saaledes: „Understøttelse med Statsilskud efter denne Lov kan i særlige Tilfælde tiltaas som Tillæg til løbende Understøttelse af en anerkendt Arbejdsløshedskasse og til Hjælp af det offentlige uden Pattighjælps Virkning.“ Hensigten med denne Bestemmelse er, saa vidt jeg har forstaaet, at fastslaa, at Regelen skal være, at en Understøttelse, som ydes efter bestaaende Love, ikke skal kunne faa noget Tillæg gennem denne særlige Understøttelseslov, men man har erkendt, at der var Tilfælde, hvor der, hvis man fulgte Hovedregelen absolut, vilde opstaa Uretfærdigheder, som man maatte afbøde. Der er nogle af Arbejdsløshedskasserne, som yder deres Medlemmer meget smaa Bidrag. Der er nogle af Kasserne, som sikrer kvindelige Medlemmer for Tiden 3—4 Kr. om Ugen. For at faa disse 3—4 Kr. om Ugen har disse Medlemmer betalt Forsikringspræmier derigennem, at de har været Medlemmer af Arbejdsløshedskasser. Hvis nu Regelen var, at de ikke kunde oppebære mere end disse 3—4 Kr. om Ugen, for hvilke de maaske havde betalt gennem et langvarigt Medlemsskab, medens Medlemmer udenfor Arbejdsløshedskassen gennem Hjelpekasseunderstøttelse kunde faa et noget større Beløb, vilde der opstaa det Forhold, at den, som havde gjort sin samfundsmæssige Pligt, kunde tænkes at blive ringere stillet end den, som havde forsvæmt den. Det er saadanne ganske særlige Tilfælde, man her har tænkt at kunne raade Bod paa derved, at der, hvor Forholdene taler derfor, til en meget lav, løbende Arbejdsløshedsunderstøttelse kan ydes et midlertidigt Tilskud gennem Hjelpekassen.

Endvidere er gennem Bemærkninger i Udvalgsbetænkningen til Folketingets Behandling af Forslaget Opmærksomheden henledt paa Enkeloven. Den fastsætter som Regel, at der ikke kan faas Understøttelse ifølge Enkeloven, naar der ydes Hjælp af Hjelpekassen. Enkelovens Understøttelse er beregnet paa normale Tilstande, under hvilke den Enke, som understøttes gennem denne Lov, er i Stand til ved sit Arbejde at skaffe sig noget Underhold, og Enkelovens Understøttelse til Børnene fremtraeder som et Supplement dertil. Hvis vedkommende Enke imidlertid